

Rettigheder og pligter ved offentlig fremførelse af musik i restauranter, hoteller mv.

Når der spilles musik, musikvideoer, videoer, film med videre på diskoteker, hoteller, restauranter og lignende, betyder det, at musikken spilles offentligt. Til daglig tænker man måske ikke over, at musikken ejes af de udøvende kunstnere, komponisterne og pladeselskaberne, og at der skal betales til ophavsmændene, når musikken spilles offentligt.

Ophavsretten er det regelsæt, der beskytter ophavsmænd, producenter og udøvende kunstnere mod, at deres værker og præstationer bliver kopieret og brugt offentligt uden deres samtykke. Reglerne om denne ophavsret findes i Ophavsretsloven. Ud fra hensynet til samfundsmæssige, herunder kulturelle, interesser er der fastsat visse indskrænkninger i eneretten, dvs. tilfælde hvor brugere må benytte værket uden ophavsmandens samtykke. Tvangslicens er et eksempel herpå, hvor ophavsmanden har krav på vederlag, selv om brugeren ikke skal have tilladelse fra ophavsmanden til at benytte værket. Udøvende kunstnere og pladeselskaber kan ikke forhindre offentlig brug af plader, cd'ere med videre, hvilket gælder uanset lydoptagelsens alder, men de kan kræve vederlag for brugen.

Da det er kompliceret for hver enkelt ophavsmand at sikre sig betaling fra brugerne af musikken, har man på verdensplan i mange år haft organisationer som KODA og Gramex, der på de udøvende kunstneres, komponisters og pladeselskabernes vegne sørger for, at der bliver betalt til musikkens ophavsmænd, når der spilles såvel levende musik og musik fra bl.a. radio, tv, bånd og cd.

Der er også situationer, hvor et musikværk frit må benyttes uden betaling af vederlag til ophavsmanden. Dette er tilfældet når beskyttelsen er ophørt. Ophavsretten til en værk varer som hovedregel indtil 70 år efter ophavsmandens død, dvs. i ophavsmandens levetid plus 70 år. Musik og tekst til musik er således beskyttet i 70 år efter, at ophavsmanden er død, hvorfor KODA/Gramex ikke opkræver for den musik, der er skrevet af en ophavsmand, som har været død i mere end 70 år.

Beskyttelsestiden for de udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelsen er kortere, idet den er 50 år efter fremførelsen, optagelsen, udgivelsen eller udsendelsen. Man kan altså sagtens have en situation, hvor lydoptagelsen er gratis, men musikken på lydoptagelsen stadig er beskyttet.

Man **skal** som arrangør betale til ophavsmændene via KODA:

1. Hvis man arrangerer en koncert, hvor der spilles musik af komponister, der ikke har været døde i 70 år.
2. Hvis man afspiller en lydoptagelse (i radioen, i en butik eller lignende) med musik af komponister, der ikke har været døde i 70 år.

Man **skal** også betale til de udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser via Gramex:

1. Hvis man afspiller en lydoptagelse (i radioen, i en butik eller lignende), og lydindspilningen er mindre end 50 år gammel.

Det er derudover kun de udøvende kunstnere og fremstillere af lydoptagelser, der er hjemmehørende i de lande, der fremgår af vedlagte bilag, der har tiltrådt Romkonventionen, der er beskyttet.

Virksomhederne skal kun betale, når der er tale om offentlig fremførelse af musikken. Der er ikke tale om offentlig fremførelse ved lukkede arrangementer, der afholdes for en kreds af mennesker, som har kendskab til hinanden, f.eks. et sølvbryllup, firmafest eller lignende.

Der skal betales efter faste takster for det areal og den periode, hvor man offentligt fremfører musik.

Til arealer medregnes de arealer i virksomheden, hvortil virksomhedens gæster har adgang inkl. areal med borde, stole, billard, spillemaskiner mv. Scene-, skranke-, bar-, toilet-, garderobe- og lignende arealer, hvortil gæster ikke har adgang, eller hvor der ikke sker musikanvendelse, medregnes ikke.

Hvis der sker forskellig musikanvendelse samme dag på samme areal (for eksempel baggrundsmusik kombineret med diskotek, eller diskotek kombineret med levende musik) betales alene efter den højeste tarif.

I henhold til aftalen skal sæsonforretninger/virksomheder, der holder lukket helt eller delvist i perioder eller virksomheder, der har lignende forhold, heller ikke betale for de perioder, hvor virksomheden ikke holder åbent for gæster.

Virksomheder kan på begæring af indehaveren prisfastsætte musikanvendelsen efter en individuel forhandling mellem indehaveren og KODA/GRAMEX på baggrund af rammerne i taksterne, hvis de på grund af deres størrelse, musikanvendelse eller lignende falder væsentligt uden for taksternes rammer, herunder også hvis de grundet sæsonforhold eller lignende har væsentlige udsving i de aktive gæstearealer.

Såfremt der afholdes arrangementer af eller i samarbejde med andre personer og/eller virksomheder på en restaurant, diskotek eller lignende, er indehaveren forpligtet til at gøre den/de ansvarlige arrangør(er) opmærksom(me) på, at der forud for arrangementet skal indhentes tilladelse og indsendes oplysning om arrangørens navn og adresse mv. til KODA/GRAMEX.

Indehaveren skal selv sikre sig, at der indsendes programoversigter med angivelse af nedenstående oplysninger for samtlige egne arrangementer med levende musik, eller at det alternativt mellem indehaveren og de udøvende kunstnere aftales, at de udøvende kunstnere drager omsorg for rapportering af nedennævnte oplysninger:

Hovedoplysninger:

- navn på den/de optrædende
- dato for arrangementet
- stedet, hvor arrangementet er afholdt

Detailoplysninger:

- titler på de fremførte musikværker
- navn på komponister
- navn på sangskrivere
- navn på evt. arrangør af musikværkerne
- spilletid i hele minutter pr. værk.

I forbindelse med opgørelse af pay-tv er det alene værelser, hvor der modtages betaling af gæsten for anvendelse af pay-tv. Værelser, hvor pay-tv stilles til rådighed for gæsten uden særskilt betaling, skal ikke medregnes, ligesom værelser, der ikke har pay-tv, heller ikke skal medregnes.

Herudover skal værelser, hvor pay-tv indgår i en del af en større pakke med internet og andre tilkøbsydelser uden særskilt honorering for pay-tv, heller ikke medregnes.

**9. International Convention for the Protection of Performers,
Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations¹**

Rome Convention (1961)

Status on October 15, 2003

State	Date on which State became party to the Convention	State	Date on which State became party to the Convention
Albania	September 1, 2000	Jamaica	January 27, 1994
Argentina	March 2, 1992	Japan ¹	October 26, 1989
Armenia	January 31, 2003	Kyrgyzstan	August 13, 2003
Australia	September 30, 1992	Latvia ¹	August 20, 1999
Austria ¹	June 9, 1973	Lebanon	August 12, 1997
Barbados	September 18, 1983	Lesotho	January 26, 1990
Belarus ¹	May 27, 2003	Liechtenstein ¹	October 12, 1999
Belgium ¹	October 2, 1999	Lithuania	July 22, 1999
Bolivia	November 24, 1993	Luxembourg ¹	February 25, 1976
Brazil	September 29, 1965	Mexico	May 18, 1964
Bulgaria	August 31, 1995	Monaco	December 6, 1985
Burkina Faso	January 14, 1988	Netherlands ^{1,2}	October 7, 1993
Canada ¹	June 4, 1998	Nicaragua	August 10, 2000
Cape Verde	July 3, 1997	Niger ¹	May 18, 1964
Chile	September 5, 1974	Nigeria ¹	October 29, 1993
Colombia	September 17, 1976	Norway	July 10, 1978
Congo ¹	May 18, 1964	Panama	September 2, 1983
Costa Rica	September 9, 1971	Paraguay	February 26, 1970
Croatia	April 20, 2000	Peru	August 7, 1985
Czech Republic ¹	January 1, 1993	Philippines	September 25, 1984
Denmark ¹	September 23, 1965	Poland ¹	June 13, 1997
Dominica	August 7, 1999	Portugal	July 17, 2002
Dominican Republic	January 27, 1987	Republic of Moldova ¹	December 5, 1995
Ecuador	May 18, 1964	Romania ¹	October 22, 1998
El Salvador	June 29, 1979	Russian Federation ¹	May 26, 2003
Estonia ¹	April 28, 2000	Saint Lucia ¹	August 17, 1996
Fiji ¹	April 11, 1972	Serbia and Montenegro	June 10, 2003
Finland ¹	October 21, 1983	Slovakia ¹	January 1, 1993
France ¹	July 3, 1987	Slovenia ¹	October 9, 1996
Germany ¹	October 21, 1966	Spain ¹	November 14, 1991
Greece	January 6, 1993	Sweden ¹	May 18, 1964
Guatemala	January 14, 1977	Switzerland ¹	September 24, 1993
Honduras	February 16, 1990	The former Yugoslav Republic of Macedonia ¹	March 2, 1998
Hungary	February 10, 1995	Togo	June 10, 2003
Iceland ¹	June 15, 1994	Ukraine	June 12, 2002
Ireland ¹	September 19, 1979	United Kingdom ^{1,3}	May 18, 1964
Israel ¹	December 30, 2002	Uruguay	July 4, 1977
Italy ¹	April 8, 1975	Venezuela	January 30, 1996

(Total: 76 States)